

КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНІ

І.О. Тарасенко, доктор економічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: креативна економіка, креативні індустрії, виміри креативної економіки, сектори креативної економіки

Поняття «креативна економіка» було введено в науковий обіг і практику у 2000 році публікацією в журналі «Business Week», що стало передумовою розуміння настання нового етапу розвитку економіки – пост-інформаційного, основою якого є інформація і знання [1].

Відповідно до даних ООН креативна економіка охоплює все більше сфер, серед яких: дизайн, кіно, архітектура, ІТ, а також наукові дослідження, освіта, мода, туризм. Особливістю креативної економіки є те, що вона є важливою частиною світової економіки, яка останнім часом розвивається особливо стрімко: за оцінками ООН, суб'єкти індустрії креативної економіки генерують річний дохід \$2,25 трлн., що за різними оцінками складає 3,4 % ВВП; у цій сфері працює понад 50 мільйонів людей (близько 25 % населення світу). В основі розвитку креативної економіки – попит на продукцію креативних індустрій, що ґрунтується на творчості і нестандартному підході, створюючи додану вартість [2, 3].

Важливість розвитку креативної економіки на сучасному етапі та її сутність досить вдало визначив президент Української асоціації Римського клубу, президент розвитку креативної економіки, д.е.н. Віктор Галасюк, який надав таке визначення: «Чим складніша структура економіки, чим вона більш диверсифікована, чим більша в ній складова, що залежить не від природних ресурсів, а від творчості й інтелекту – тим успішніша країна та заможніші люди. Тому креативна економіка – це важливий інгредієнт, але не заміник традиційних галузей. Креативна економіка може не тільки генерувати доходи сама по собі, а й виступає каталізатором розвитку традиційних індустрій економіки. Вона тісно переплітається з сучасним виробництвом і послугами та робить їх більш конкурентними» [3].

Об'єктивними умовами виникнення креативної економіки є такі [4, с. 8-9]: перетворення результатів науки на безпосередній чинник технологічних змін та виробничого розвитку; нарощування матеріально-технічного базису розвитку економіки; створення нової якості засобів виробництва та предметів праці, нових джерел енергії, технологій та способів виробництва, методів управління, комунікацій та зв'язку; підвищення ролі культури, розуміння сутності міського розвитку в культурній та економічній різноманітності; інтеграція соціуму та цифрових технологій у виробництві, що створює передумови для реалізації продукції креативних індустрій в масових масштабах. В умовах глобалізації поєднання культури та торгівлі стають чинниками створення

неповторного іміджу країни (міста), визначаючи в такий спосіб особливі конкурентні переваги.

Науковці визначають такі виміри креативної економіки як: економічний, соціальний, культурний та сталий розвиток [4, с. 10]. При цьому слід зазначити, що економічний та соціальний вимір, доповнені екологічним є основними вимірами сталого розвитку. Таким чином, можна говорити, що креативна економіка являє результат інтеграції складових сталого розвитку і культурної, яка визначає рівень культурної ідентичності нації, країни, регіону, міста, спільноти. Вважаємо, що в сучасних умовах врахування екологічної складової має важливе значення для розвитку креативної економіки на сучасному етапі.

В Україні креативна економіка в період з 2013 до 2019 року зросла у 3,5 рази [4], при цьому обсяги виробництва в млрд. грн. склали у 2019 році: креативна економіка – 259, креативна індустрія – 117. При цьому структура основних виробників доданої вартості сектору креативної економіки в Україні була представлена у 2019 році наступним чином, %: ІТ – 9,2; архітектура та інжиніринг – 9,2; кіно та телебачення – 7,8; інформаційні послуги – 7,8; реклама та маркетинг – 7,7; деревообробна промисловість – 6,1; наукові дослідження та розробки – 5,1 та консультування з питань комерційної діяльності та управління – 4,3.

Креативна економіка ґрунтується на здатності генерувати інтелектуальний капітал, що є основою розвитку економіки знань та має високий потенціал для створення доходу, робочих місць та підвищення конкурентоспроможності та експортного потенціалу країни. В той же час важливими результатами розвитку креативних індустрій є сприяння культурному різноманіттю та розвитку людського потенціалу як на особистісному, так і на національному та глобальному рівнях.

Список використаних джерел

1. Про креативну економіку. URL: <http://www.creativecities.org.ua/uk/creative-economy/about/?msclkid=f9964d04ccea11eca37ea0b39c8e23b8>
2. Креативна економіка: що це таке та чому саме вона може врятувати Україну. URL: https://24tv.ua/kharkiv/ru/kreativna_ekonomika_shho_tse_take_ta_yak_vona_m_ozhe_vryatuvati_ukrayinu_n1024850
3. Креативна економіка – нова економічна епоха XXI / Економічна правда (epravda.com.ua). URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/02/23/682634/>
4. Креативна економіка: нова економічна епоха XXI ст. Концепт креативної економіки. Глобальні тренди. Потенціал та перспективи креативної економіки в Україні / В. Галасюк, І. Гужва, Д. Серебрянська, Є. Іванов, І. Комендо, О. Митник. URL: https://creativeeconomy.center/wp-content/uploads/2021/12/2_5332503104040474153.pdf